श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-१ (SEM-2)	**प्रश्नपत्रम् – ५**	गुणाः - ७०
विषयः – साहित्यशास्त्रम्	**CC-1.2.3**	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २२/४/२०१५	सन्दर्भग्रन्थः – साहित्यदर्पणः (तृतीयपरिच्छेदः)	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**द्वयोः व्याख्याः करणीया ।**	०८
	(१) विभावेनानुभावेन व्यक्तः सञ्चारिणा तथा । रसतामेति रत्यादिः स्थायीभावः सचेतसाम् ॥ (२) मायापरः प्रचण्डश्चपलोऽहङ्कारदर्पभूयिष्ठः । आत्मश्लाघानिरतो धीरैर्धीरोदात्तः कथितः । (३) धीरा कलाप्रगल्भा स्याद्वेश्या सामान्यनायिका ॥	
प्रश्नः -२	करूणादीनां रसानां दुःखमयत्वात् कथं रसत्वम्? इति लिख्यतां विस्तरेण । अथवा रसास्वादनप्रकारः विस्तरेण गन्थोक्तदिशा विवेचनीयः ।	०८
प्रश्नः -३	**टिप्पणीद्वयं लिखत ।**	०४
	(१) नायकलक्षणम् (२) स्वीया (३) धीरोदात्तः (४) अभिसारिका	
प्रश्नः - ४	**पञ्चप्रश्नाः एकवाक्येन समाधेयाः ।**	०५
	(१) किं नाम विभावनम् ? (२) नायकस्य के चत्वारः भेदाः ? (३) धीरललितनायकस्य किं लक्षणम् ? (४) पीठमर्दस्योदाहरणं लिखत । (५) नायकस्य शृङ्गारे के सहायाः ? (६) मुग्धानायिकायाः लक्षणं किम् ? (७) सात्त्विकनायकगुणाः कति ? के च ते ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**द्वयोः व्याख्या विधेया ।**	०८
	(१) उद्बुद्धं कारणैः स्वैः स्वैर्बहिर्भावं प्रकाशयन् । लोके यः कार्यरूपः सोऽनुभावः काव्यनाट्ययोः ॥ (२) तत्त्वज्ञानापदीर्ष्यादेर्निर्वेदः स्वावमाननम् । दैन्यचिन्ताश्रु निःश्वासवैवर्ण्योच्छ्वसितादिकृत् ॥ (३) कार्यारम्भेषु सरम्भः स्थेयानुत्साह उच्यते ।	

प्रश्नः -६	स्थायिभावस्य लक्षणं विलिख्य तत्भेदाः ग्रन्थोक्तदिशा सलक्षणं प्रतिपादयत । अथवा योषिदलङ्काराणां ग्रन्थोक्तदिशा वर्णनं कुरुत ।	०८
प्रश्नः -७	**एकस्याः टिप्पणीं लिखत ।**	०२
	(१) व्यभिचारिभावलक्षणम् । (२) वेपथुः ।	
प्रश्नः -८	**द्वौ प्रश्नौ एकवाक्येन समाधेयौ ।**	०२
	(१) कति संख्याकाः व्यभिचारिणो भवन्ति ? (२) वैवर्ण्यलक्षणं किम् ? (३) अभिसारस्थानानि कति ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**द्वयोः व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) इष्टानाशादनिष्टाप्तेः करूणाख्यो रसो भवेत् । धीरैः कपोतवर्णोऽयं कथितो यमदैवतः ॥ (२) शृङ्गं हि मन्मथोद्भेदस्तदागमनहेतुकः । उत्तमप्रकृतिप्रायो रसः शृङ्गार इष्यते ॥ (३) भावस्य शान्ताबुद्ये सन्धिमिश्रितयोः क्रमात् । भावस्य शान्तिरुदयः सन्धिः शबलता मता ॥	
प्रश्नः -१०		०८
	शृङ्गाररसः सोदाहरणं ग्रन्थोक्तदिशा सभेदं प्रतिपादनीयः । अथवा ग्रन्थोक्तदिशा अद्भुतरसः सोदाहरणं विवेचनीयः ।	
प्रश्नः -११	**टिप्पणीद्वयं लिखत ।**	०४
	(१) वीररसः । (२) युद्धवीरः । (३) हास्यभेदाः । (४) “शून्यं वासगृहम्” – इत्यत्र विभावादयः ।	
प्रश्नः -१२	**पञ्चप्रश्नाः एकवाक्येन समाधेयाः ।**	०५
	(१) रौद्ररसस्य देवता कः ? (२) हास्यरसस्य वर्णः कः ? (३) वीरः कतिविधः ? के च ते ? (४) पूर्वरागस्य त्रयो भेदाः के ? (५) भयानकरसस्य देवता कः ? (६) बीभत्सस्य स्थायिभावः कः ?	

***